

mittite in dexteram partem, id est, mittite praedicationem in gentibus: Erat enim Petrus nudus, id est nudi erant a fide Christi: tunica succinxit se, id est fidem Ecclesiae: misit se in mare, id est in fluctuationibus, & amaritudines mundi per dilectionem Christi: alii discipuli navigio venerunt, id est, in Ecclesia fluctuationem mundi calcantes viderunt prunas, & piscem & panem positum, per piscem ostendit fidem, per prunas calorem caritatis, per panem verbum divinum: trahentes rete in terram, per littora ostendit finem mundi: plenum magnis piscibus, id est, plenitudo & magnitudo Ecclesiae, per remissionem peccatorum: per tres ostendit trinitatem: indivisum rete & non scissum, id est, Ecclesiam in futuro incorruptam: manducavit Jesus post resurrectionem, ostendit veram incarnationem corporis ut credentes crederent.

Dixit Jesus, Simon Johannis amas me, ostendit sicut ter negavit, ut ter confiteretur fidem Trinitatis: pasce oves meas, id est in Ecclesia: ingressus Jesus januis clausis, ostendit quia clausis ingressus est januis uterum, sic & omnes Sancti post resurrectionem induunt spiritale corpus, ubique sine metu ingredi possunt, unde integer, & incorruptus matrimonio, tres testificant hanc sententiam.

Explicit secundum Joannem.

Explicit quatuor Evangeliorum expositio de brevi Proverbio edito a Sancto Hieronymo Presbytero, Deo gratias. Amen.

DE DEO ET NOMINIBUS EJUS.

BEATISSIMUS Hieronymus vir eruditissimus & multarum linguarum peritus; Hebraeorum nominum interpretationem primus in Latinam linguam convertit, ex quibus pro brevitate, praetermissis multis, quaedam hinc operi adjectis interpretationibus interponere studui, vocabulorum enim expositio satis indicat quid velit intelligi. In principio autem decem nomina ponimus, quibus apud Hebraeos Deus vocatur. Primum apud Hebraeos Dei nomen,

EL, dicitur quod alii Deum alii ethimologiam ejus exprimentes, Schiros, id est fortem interpretati sunt: eo quod nulla infirmitate opprimitur, sed fortis est, & sufficiens ad omnia perpetranda. Secundum nomen,

ELOIM. Tertium ELOE, Quod utrumque in Latinum Deus dicitur. Est autem in Latinum ex Graeca appellatione translatum, nam Deus Graecè Theos, febos dicitur, i. e. timor. Unde tractum est Deus quod eum colentibus sit timor: Deus autem propriè nomen est Trinitatis pertinens ad Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum. Ad quam Trinitatem etiam reliqua, quae in Domino infra sunt posita vocabula referuntur.

Quartum nomen dicitur: SABAOTH: quod vertitur in Latinum, exercituum. Sunt enim in hujusmodi ordinatione virtutes multae ut Angeli, Archangeli, Principatus, & potestates: cunctique caelestis militiae ordines, quorum tamen ille Dominus est; omnes enim sub ipso sunt ejusque domini subiacent. Quintum,

ELYON: quod interpretatur excelsus quia supra caelos est, sicut scriptum est de eo: Excelsus Dominus supra caelos gloria ejus. Excelsus autem dicitur, pro valde celsus, sicut eximius quasi valde eminens. Sextum,

EHEIE, id est qui est: Deus enim solus quia aeternus est, hoc est, quia exordium non habet, essentium nomen verè tenet. Hoc enim nomen ad sanctum Moysen per angelum est delatum, quarenti enim quod est nomen ejus qui eum pergere praecipiebat ad populum ex Aegypto liberandum, respondit: Ego sum qui sum, & dices filiis Israel: qui est misit me ad vos, tanquam in ejus comparisonem qui verè est, quia incommutabilis est, ea quae commutabilia facta sunt quasi non sint: quod enim dicitur, fuit, non est, & quod dicitur erit nondum est: Deus autem esse tantum novit, fuisse, futurum esse non novit. Solus autem pater cum Filio & Spiritu sancto veraciter est, cujus essentiae comparatum, esse nostrum, non esse, est. Unde & in colloquio dicimus, vivit Deus, quia essentia vita vivit quam mors non habet. Septimum,

ADONAI: quod generaliter interpretatur Dominus, quod

Discipulus quem amabat Jesus: Secunda virtus est quod fecit Jesus in Cana Galileae, vinum de aqua expressit opus paratum virginitatem Johannis, ostendit quia illi sponsa conjuncta est: testimonium quod commendavit Jesus matrem suam Joanni: Maria Ecclesia figuratur, Johannes principatum, sicut fuit Johannes virgo matrimonio, sic fuit incorruptus & morte: Joannes genealogiam de divinitate narrat, nam alii de homine narrat: de divinitate Johannes dicit, in principio erat verbum, iste jacebat super pectus Jesu, & scientia divinitatis quae fuerat in pectore Jesu, ascendit Johannes de conjunctione duorum pectorum; insita arbor, in alter facit fructum arboris, alterius in qua plantatur. Si secundum ordinem canonis iste liber Mathaeum praemittendus esset, & quod in novissimam positus partem, est quia terra primis sanctificata est, deinde aqua, & postea novissime ignis quia clarior est & subtilior: item in similitudinem duarum legum, id est, vetus & novum, vetus prius tradita erat, nova tamen clarior est & major, quia de caelestibus discernit & abundantior mea, quod ad Evangelium Joannis pertinet ex supra dicta.

dominetur creaturae cunctae, vel quod creatura omnis domini ejus deserviat. Dominus ergo dicitur & Deus vel quod dominetur omnibus vel quod timeatur a cunctis.

OCTAVUM, IA: quod in Deum tantum ponitur, quod etiam alleluia in novissima syllaba sonat. Nonum,

TETRA GRAMMATON: hoc est quatuor litterarum quod propriè apud Hebraeos in Deo ponitur, id est duabus IA, quae duplicata ineffabile illud & gloriosum Dei nomen efficiunt: dicitur autem ineffabilis, non quia dici non potest, sed quia finiri sensu & intellectu humano nullatenus potest, ideo nihil de eo dignè dici potest, quia ineffabilis est. Decimum,

SADDAI: id est omnipotens vocatur, vocatur autem omnipotens, quia omnia potest, sed faciendo quod vult, non patiendo quod non vult.

INCIPIUNT BENEDICTIONES DE FILIIS JACOB.

SACRO-sancta atque praesaga sanctorum Patriarcharum benedictio, quae per Spiritum sanctum atque os beati Jacob singulis est competenti qualitate distributa, nec per omnia sensu litterario potest intelligi. Maxime cum isdem beatus Patriarcha dicat, ut adnuntiet vobis quae ventura sunt in novissimis diebus, nec ita extenuanda per sensum allegoricum, ut omnimodo evacuari debeat sensus historicus: quia & quaedam uti post videbimus, sic eis praedicta sunt, ut quaedam multo post venerint, tamen plura ex illis in finem servata sunt, quae ego historialiter in ipsis verbis intelligere possumus, primum quasi fundamenta jaciendo donante Domino strictim pandamus: quae autem littera refugiant, & per spiritalem intelligentiam sicut & spiritali sunt intellectu carpenda, discutiamus.

RUBEN primogenitus meus, tu fortitudo mea, & principium doloris mei: prior in donis, major imperio. Latet litterae sensus, quia beatus Jacob primum filium Ruben, ex Lia uxore sua susceperit: qui si se digne tanto patre tractasset, ad eum primogenita regnumque pertineret. Unde dicit sibi eum primogenitum, quasi cui deberentur dona primogenita: sed & fortitudinem suam eum nominat, eo

quod robor imperii ad eum debuerit declinare. Haec autem non ideo indicative protulit, quod ita futura esse aut praeviderit vel voluerit, sed ut eum per haec dicta ad poenitentiam cohortaretur, cum recoleret, a quanta dignitate peccando decideret. Unde dicit, & principium doloris mei, principium namque doloris illius fuit, qui ruptis castimonie habenis, in frenis aruit ad constuprandam conjugem patris, quae res non mediocri dolore cum stimulasse credenda est: bene autem dicitur principium doloris iste, quia & reliqui fratres accusati sunt a beato Joseph apud patrem crimine pessimo: quod autem ait, prior in donis, ad primogenita pertinet quae illi tanquam primogenito debebantur: quod vero subjungit, major in imperio aperte declaratur ad eum pertinuisse, ut de ejus semine reges reliquorum fratrum crearentur. Quod vero ait, effusus es sicut aqua? hunc habet sensum, sicut aqua quae vase non cohibetur, quaeva versum fluit, & ubi declivior locus humiliorum se praebuerit, toto impetu decedit: ita tu nulla mensura conjugali libidinem cohibuisti: sed quo te impetus voluptatis alleverunt, eo sentinam tuae concupiscentiae diffidisti: cum vero subjungit, non cresecas prohibet eum ulterius a tali & simili turpitudine. Unde & Dominus ad Cain, peccasti tu quiesce, quo autem ista tendant, subjuncta verba testantur: quia ascendisti cubile patris tui, & maculasti fratrum ejus. Manifeste enim his verbis incesti crimen, quod ille in Balam concubinam patris sui commiserat exaggeratur: quod ne cui forsitan violentum videatur eo quod superius permillum sit.

Adnuntiabo vobis quae ventura sunt in novissimis diebus: audiat quid liber Paralipomenon de hac re dicat. Filii quoque Ruben, iste primogenitus Israel: ipse quippe fuit primogenitus ejus, sed cum violasset chorum patris sui, data sunt primogenita ejus filiis Joseph, filii Israel, & non est reputatus in primogenitum: typice autem Ruben, iste primogenitus populum designat Judaicum, qui primogenitus fuit Dei, juxta quod de illo Dominus ad Moysen ait: filius primogenitus

Simon & Levi fratres etc. Vide caetera apud Hieronymum in quaestionibus Hebraicis in Genesim, Tom. II. novae hujus editionis.

DIVO HIERONYMO PRESBYTERO INSCRIPTA, IN EVANGELIUM SECUNDUM MARCUM. PRAEFATIO.

OMNIS scriba doctus in regno caelorum, similis est homini patrifamilias, qui profert de thesauro suo nova & vetera. Ego verò similis pauperulae viduae, duo minuta in gazophilacium mittenti, discentibus meis pauperulis, ac de paupere paupera sperantibus alimenta: has de mensa divitum mitto micas, quas catuli mei avidè cum Syrophoenissa flagitant. Porrò anxiant, aurum & argentum, lapides pretiosos minime habens: pelles scilicet hyacinthinas de caelestibus, non de terrestribus offeram: si potuero de naturis, id est, de Marci Evangelistae historia, vel mystico intellectu, ut majores mei tradiderunt, Deo adjuvante intimare curabo. Quem ideo Evangelistam tractantes intactum, ut puto, praeterunt: quia eadem penè quae Matthaeus narrat: licet in propriis quibusdam sint distincti testimoniis: ut ala alterius, aliam alterius tangat animalis: & rota rotam eadem sequatur via: & ut versis invicem vultibus, sese sancta contueantur animalia. In primo canone Marcus cum Matthaeo Lucaque comitatur & Joanne. In secundo, cum Matthaeo & Luca. In quarto cum Matthaeo & Joanne. In sexto canone velut in veste duo annuli, Matthaeus semper conjungitur & Marcus: id est in quadraginta & septem capitulis. In octavo canone cum Luca comitatur, id est, in tredecim capitulis. In propriis verò quae maxime utrumque explanare dispono, decem & octo incedit speciatim capitulis: quae simul omnia ducenta & triginta quinque sunt capitula. Marcus Evangelista Dei, Petri discipulus, Leviticus genere, & sacerdos, in Italia hoc scripsit Evangelium. Qui initium Evangelii sui de

vocibus Prophetarum præsumens: Præcursores Christi Joannem, Malachia, id est, angeli testimonio comprobans: verbum caro factum, voce Isaia designans: principium Evangelicæ prædicationis instituit: & invenit in verbo vocis quod in consonantibus: id est, in genealogiis Dei & hominis perdidit. Unde totus in primis à perfectione Christi ætatis prædicare inchoat: nec laborat in nativitate infantuli, qui loquitur de perfectione filii Dei. Sed & jejunium numeri legalis, repulsam diaboli, ministerium angelorum proferens, magna in brevi comprehendit. Qui primus Alexandria fuit Episcopus: cujus per singula opus fuit scire, & Evangelium in se dicta disponere; & disciplinam in se legis cognoscere, & divinam in carne Domini intelligere naturam. Qui seminat post Matthæum, qui fremit ut leo, qui volat ut Aquila, qui discit ut homo, qui immolat ut sacerdos, qui irrigat ut flumen, qui floreat ut ager, qui fervet ut vinum: Christus etenim de quo loquitur, homo nascendo, vitulus moriendo, leo surgendo, Aquila est ascendendo. Quatuor sunt qualitates, de quibus sancta Evangelia contextuntur: præcepta, mandata, testimonia, exempla. In præceptis, justitia: in mandatis, charitas: in testimoniis, fides: in exemplis, perfectio consistit: Ut sunt hæc præcepta: Tunc Jesus præcepit discipulis suis duodecim: in viam gentium ne abieritis, & reliqua: hoc est, divertere à malo. Mandata autem hæc sunt, quibus dicitur: Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem: hoc est, facere bonum, & charitatem implere. Testimonia sunt, quæ in ore duorum vel trium testium stant. Ut est illud: Joannes testimonium perhibet de me, sed habeo testimonium majus Joanne. Pater ipse qui in me manet, testimonium perhibet de me. Et ipsa opera quæ ego facio, testimonium perhibent de me: & ego testimonium perhibeo veritati. Exempla vero sunt, quibus Jesus imitantur, dicentem: Discite à me, quia mitis sum: & reliqua. Et: Estote perfecti, id est, misericordes, sicut & pater vester cælestis perfectus est. Et alibi: Exemplum enim dedi vobis, ut & vos ita faciatis. Has quatuor qualitates psalmographi versus concinunt, dicentes: Præceptum Domini lucidum illuminans oculos. Historiam maxime præcepta continent. Et alibi: Latum mandatum tuum nimis. Quia qui diligit proximum, totam legem implevit. Item testimonia tua intellexi: non est enim omnium testimonia intelligere. Unde alias dicit: Testimonium Domini fidele. Quia potius fide animi, quam oculis carnis testimonium indiget. Quarto: Judicia Dei vera, justificata in semetipsa: id est, ut sic sint judiciorum exempla nostrorum justificata, sicut in judiciis Dei comperta habemus. Unde idem videns alio loco, ait: A judiciis enim tuis timui. In quo enim judicio judicaverimus, judicabitur de nobis. In his quatuor qualitatibus sunt, timor, fides, spes, charitas. Timore namque incipimus, fide servamus quod incipimus, spe erigimur, charitate consummamur. Finis enim præcepti, est charitas. Hi sunt quatuor menses quos Christus ante messum prædixit, dicens: Nonne quatuor menses sunt usque ad messum? Ut & nos per præcepta Dei & mandata ac testimonia atque exempla, maturos post judicium metamus cum gaudio fructus, qui in lachrymis timoris semina penitentia jactavimus in terra: nostros portantes charitatis manipulos, cum gaudio metamus in cælo.

COMMENTARII HIERONYMI
IN EVANGELIUM
SECUNDUM MARCUM.

Caput I.

INITIU M Evangelii Jesu Christi filii Dei, sicut scriptum est in Isaia Propheta: Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam, qui præparabit viam tuam ante te. Vox clamantis in deserto, parate viam Domini: rectas facite semitas ejus. Καὶ τὸ μαρτυρῶν Evangelium per quod venit redemptio fidelium & beatitudo sanctorum: quia quatuor unum sunt, & unum quatuor: quatuor Evangelia multarum constat esse virtutum. Quid enim fortius quam animas salvare, quæ errorum suorum vitis poterant interire? Secundum quod in sexagesimo septimo psalmo jam dudum Propheta Spiritu sancto instigante denudavit: Dominus dabit virtutes multas evangelizantibus verbum. Dedit enim virtutes multas Apostolis, qui verbum ejus veneranda confessione prædicabant: quando eis languentium-turbas sanare concessum est: ἰασημένοι Græcè, Latine bona annuntiatio prædicatur: quod propriè ad regnum Dei & remissionem pertinet peccatorum. Unde dicitur: Penitentiam, & credite Evangelio, & appropinquabit regnum cælorum Jesu Christi, id est, salvatoris uncti. In Hebræo **JESU A**. In Græco **Σωτήρ**. In Latino, **Salvator**, **MESSIAS** Hebræicè, **Χριστός** Græcè, unctus Latine. Idem rex & sacerdos dicitur dum de genere David regis Christus nascitur: & vocibus vatum Levitici generis prophetatur. Unde sequitur, Vox clamantis in deserto: & reliqua. Vox est Joannes: de qua voce clamabat Dominus Jesus ad Judæos, quod inter natos mulierum major illo esset nemo. Clamor autem ad surdos longè

positos, sive cum indignatione fieri solet: quæ Judaico certum est evenisse populo, dum longè est à peccatoribus salus, & aures suas graviter obturaverunt, sicut apides surdæ, & indignationem & iram & tribulationem à Christo audire meruerunt. In deserto autem fit vox & clamor, quia deserti à Spiritu Dei sicut domus vacans & scopata: deserti à Propheta, à rege atque sacerdote. Unde Joannes & Jesus quaerunt quid in deserto amissum est. Ubi vicit diabolus, ibi vincitur: ubi cecidit homo, ibi exurgit. Ecce ego mitto angelum meum. Vox *ἠγγελοῦ* per Malachiam ad patrem sonat de filio qui est facies patris, unde agnitus est, Angelus autem nuncius interpretatur, qui prænunciat de Christo. Post me venit qui ante me factus est: qui præparavit viam tuam. Via Domini qua ad homines ingreditur, penitentia est, per quam Deus ad nos descendit, & nos ad illum ascendimus. Unde angeli ascendentes; descendentesque memorantur ad filium hominis: Parate viam Domini: hoc est, penitentiam agite, & prædicate. Unde *μετανοεῖτε* ante sabbatum dicitur, id est, penitentia ante requiem futuram. Hinc namque initium prædicationis Joannis & Christi oritur. Penitentiam agite, appropinquabit regnum cælorum: quia in die septima requievit Deus ab omnibus operibus suis: Septem etenim nobis necesse est delere vitia per penitentiam velut mala genera: ut requiescentes postea, possideamus desiderabilem terram. Rectas facite semitas ejus. Quas semitas incurvavimus, declinantes in dexteram atque sinistram. Nunc Deus præcipit nobis ut via regia incedentes, proximis nostros ut nos: & nosmetipsos ut proximis diligamus. Nam qui diligit iniquitatem, odit animam suam. Qui enim semetipsam diligit, & non diligit proximum, ad dexteram declinat. Et qui semetipsam odit, proximum diligit, ad sinistram divertit. Nam multi bene agunt, sed non bene corrigunt: ut fuit Heli. Et multi bene corrigunt, sed non bene agunt: ut fuerunt Scribæ & Pharisæi, qui sedebant super cathedram Moysi. Unde os turturis in lege ad accessus ejus retorqueri jubetur, ne separaretur os ab opere: & opus nostrum non dividatur ab ore. Semita autem post viam se-

quuntur: quia mandata moralia post penitentiam, secundum Marcum, explanantur. Paratur via per fidem, & baptismum, & penitentiam. Rectæ semitæ sunt per austeram indicia, vestis cilicina, & zona pellicea, & cibi locustini & potus mellis sylvestris & humillimæ vocis. Unde sequitur:

Fuit in deserto Joannes baptizans, & predicans baptismum penitentia, in remissionem peccatorum. Et egrediebatur ad eum omnis Judæa regio: & Jerusalem universi: & baptizabantur ab illo in Jordanis flumine, confitentes peccata sua. Joannes gratia Dei interpretatur. A gratia narratio incipitur. Unde sequitur: Baptizans: per baptismum enim gratia datur, qua peccata gratis dimituntur. Unde dicitur: Quod gratis accepistis, gratis date. Et Apostolus ait: Gratia salvi facti estis per fidem, & hoc non ex vobis: Dei enim donum est, ne quis gloriatur. Et prædicans baptismum penitentia in remissionem peccatorum. Quod consummatum per sponsum, initiatur per paranympum. Unde catechumeni, hoc est, instructi, incipiunt per sacerdotem, & chrismantur per Episcopum. Nunc autem per amicum sponsi inducitur sponsa: ac sic per Isaac puerum Rebecca pallio velata albo conducitur. Et egrediebatur ad illum omnis Judæa regio & Jerusalem universi, & baptizabantur ab illo in Jordanis flumine, confitentes peccata sua. Confessio & pulchritudo in conspectu ejus: id est, sponsi. Unde desinit sponsa de camelo, cum humiliat se nunc Ecclesia viso vero Isaac Jesu Christo, in cujus nativitate ritum fecit Deus Saræ: sicut ad Mariam dicitur, quæ est princeps cum Deo. Benedicta tu inter mulieres. Jordanis autem descensio aliena interpretatur: ubi peccata abluuntur. Arca enim Jordanis transvadato, per marmora peregrina in terram transivit alienam, & media parte in mare defluente, altera pars turgida montis erigitur forma. Sic nos olim alienati à Deo per superbiam, per baptismi symbolum humiliati, erigimur in alta. Quia qui se humiliaverit, exaltabitur. Pars autem quæ fluit in mare amaricatur: cum arca Dei, hoc est, corpus Christi, non mundatis non profuit, sed in deterius illa mutavit. Sequitur:

Et erat Joannes vestitus pilis cameli, & zona pellicea circa lumbos ejus: & locustas, & mel sylvestre edebat: & predicabat, dicens: Vestis Prophetæ, & cibus, & potus, totam austeram vitam prædicantium significant: & futuras gentes ad gratiam Dei, quæ est Joannes, intus & foris esse conjugandas. Pilis vero cameli, divites gentium: & zona pellicea, pauperes mundo mortui: & locustis feracis, sapientes hujus mundi: qui stipulas Judæis aridas relinquentes, frumenta myrica curibus trahunt, & in calore fidei saltus inhabitant: & melle sylvestri, fideles inspiratis de inculta sylva ignibus præparati ac mergentes significantur. Quæ omnia à gratia Evangelii sumuntur: In qua non est distinctio Judæi & Græci.

Venit fortior me post me. Quis fortior est gratia qua peccata abluuntur? Ille nimirum qui septies & septuagies septies remittit peccata. Gratia prior quidem est, sed semel remittit per baptismum. Misericordia vero in miseris ab Adam usque ad Christum, per septuaginta septem generationes: & usque ad centum quadraginta quatuor milia pervenit.

Cujus non sum dignus procumbens solvere corrigiam calciamentorum ejus. Non est digna sola gratia procumbens in baptismo solvere corrigiam calciamentorum ejus, id est, mysterium incarnationis Dei. Calx enim extrema pars est corporis. In fine enim ad justitiam adest salvator incarnatus. Unde bene per Prophetam dicitur: In Idumæam extendam calciamentum meum: quia nisi jungatur scientia spiritus, nemo per gratiam remissionis investigat incarnationis Christi mysterium, quomodo verbum caro factum est: unde caro Christi, unde anima, unde spiritus sumit exordium: ut homo vetus fiat per omnia absque peccato: & Deus verus in Deo vero sine principio idem filius hominis, qui est in cælo: & quomodo tanquam sponsus procedens de thalamo suo, id est, virginali utero, clausum relinquit. Unde adveniente vero sponso, domus disalcari dicitur domus Joannis, qui dicit: qui habet sponsum, sponsus est. Unde in specie columbae Spiritus sanctus descendit. Cui in Cantico Cantorum canitur: sponsa mea, amica mea, proxima mea, dilecta mea, columba mea. Sponsa in Patriarchis, amica in Prophetis, proxima in Joseph & Maria, dilecta in Joan-

ne Baptista, columba in Christo & Apostolis, quibus dicitur: Estote prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbae. Sequitur:

Ego baptizavi vos in aqua: ille vero baptizabit vos in Spiritu sancto. Dei vero fluvius semper plenus, semper est equalis: de quo dictum est: Fluminis impetus, lætificat civitatem Dei. Quid interest, inter aquam & Spiritum sanctum qui ferebatur super aquas? Aqua ministerium est hominis, Spiritus vero ministerium est Dei. Unde scriptum est: Spiritus Dei ferebatur super aquas: Super, inquit, non subter. Sicut excellentior est anima quam corpus quod regit, ita eminentior est spiritus quam anima. Sed mansit super eum spiritus: hæc est unctio Christi secundum carnem, de qua dicitur: Propterea unxit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ præ confortibus tuis. Oleum non potest esse sub aqua, sic creator non potest esse sub creatura. Oleum de amaritudine surgit radice, & in pabulum luminis, & in medicamina vulnerum, & in refectorem esurientium, in cacamine crescit. Unde fit unctio corporis Christi? de amaritudine passionis, & pervenit ad gloriam resurrectionis: unde nos Apostolus admonet, dicens: Hoc enim sentite in vobis, quod & in Christo Jesu: & reliqua, usque ad mortem, mortem autem crucis: propter quod & Deus exaltavit illum, & donavit illi nomen quod est super omne nomen: quia Dominus Jesus in gloria est Dei Patris.

Et factum est in diebus illis, venit Jesus à Nazareth Galilee: Et baptizatus est in Jordane à Joanne. Et statim ascendens de aqua, vidit caelos apertos, & spiritum tanquam columbam descendentem, & manentem in ipso. Et vox facta est de caelis: Tu es filius meus dilectus, in te complacui: & statim spiritus expulit eum in desertum: & erat ibi in deserto quadraginta diebus, & quadraginta noctibus: & tentabatur à Satana. Eratque cum bestiis, & angeli ministrabant illi. Marcus Evangelista sicut cervus ad fontes aquarum desiderans, saltus in planis & arduis dat: & culmina tantum pratorum carpit, & palmas in vertice portat: & velut apis melliflua, flores agri cui odor veri Isaac simulatur summatim gustat: unde à Nazareth Galilee venientem Jesum ad baptismum in Jordane à Joanne acceptum enarrat: & statim de aqua ascendisse, & apertos caelos vidisse, & spiritum ut columbam descendisse, & in ipso mansisse: & voce de caelis facta patris, in dilecto filio complacuisse, & spiritum eum in desertum expulisse, & tentatum à satana quadraginta diebus & noctibus fuisse cum bestiis, & angelis ministrantibus commoratum esse. Qui ordo moraliter nobis secundum Christi exemplum sequendus est, festinantibus ad consortia angelica, quem Jesus prius opere ostendit quam voce doceret. Sic nos de volubilitate mundi, pendule voluntatis odore floris munditia tracti, cum adolescentibus post sponsum currimus: & per baptismi sacramenta de duobus fontibus dilectionis, Dei & proximi, à gratia remissionis abluimur, & ascendentes spe cælestia secreta mundis cordis oculis intuemur. Dehinc Spiritum sanctum spiritu contrito & humiliato cum simplici corde descendente ad manus: & cum charitate nunquam cadente manentem suscipimus, & vox de caelis Domini ad nos à Deo dilectos dirigitur, Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur. Et tunc in nobis complacet Pater cum Filio, & Spiritu sancto, quando efficitur unus spiritus cum Deo. Unde filius patrem interpellat pro nobis, dicens: Pater sancte, conserva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, ut sint unum sicut & nos unum sumus. Tunc spiritus nos expellit in desertum quadragenario numero tentandos à satana: ut patientia nobis probationem, probatio autem spem, spes vero charitatem generet: Cum non sit nobis colluctatio adversus carnem & sanguinem: sed adversus principatus: & reliqua. Et tunc bestia pacatæ erunt nobiscum, cum in arca animæ nostræ, munda cum immundis animalibus mansuecimus, & cum leonibus sicut Daniel cubamus: cum spiritus non sit adversus carnem & sanguinem: nec caro concupiscit adversus spiritum. Post hæc angeli ministri qui vident faciem patris nostri in caelis, semper mittuntur nobis, ut responsa & solatia cordibus & vigilantibus dent, dicentes: Exaudita est oratio tua. Et, nolite timere, Jesum quaerentes Nazarenum. Et ego quos ano, arguo, & castigo: Et, Vincenti dabo edere de ligno quod est in paradiso Dei mei. Sequitur:

Postquam autem traditus est Joannes, venit Jesus in Ga-
K k k ij